

ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน

ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน หมายถึง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ มีหลายคน ให้ประธานอนุญาติให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

คำว่า “ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน” มีการกำหนดคำนิยามไว้อย่างชัดเจนทั้งในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ของการอภิปรายในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมรัฐสภา ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภา ดังนี้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 66 กำหนดว่า

“ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ มีหลายคน ให้ประธานอนุญาติให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรณีการซึ่งได้สงวนความเห็น กรณีการผู้รับมอบหมายจากกรณีการซึ่งได้สงวนความเห็นหรือ สมาชิกหรือกรณีการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย”

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562 ข้อ 52 กำหนดว่า

“ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคน ให้ประธานของที่ประชุม อนุญาติให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรณีการซึ่งได้สงวนความเห็น กรณีการผู้รับมอบหมายจากกรณีการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ หรือสมาชิกผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติด้วย”

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 42 กำหนดว่า

“ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ มีหลายคน ให้ประธานอนุญาติให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรณีกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรณีการผู้รับมอบหมายจากกรณีการซึ่งได้ สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ สมาชิกรัฐสภาหรือกรณีการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติ ซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย”

นอกจากนั้น ข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภายังได้กำหนดลำดับการอภิปรายในลำดับต่อไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนไว้ในทำนองเดียวกันว่าเมื่อ “ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน” ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุนญัตตินั้น ยกเว้นในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้ และเมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องนั้นจึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งมีสิทธิ อภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาจะลงมติ

จัดทำโดย

นายอริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์ นิตกรชำนาญการ
นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ